

Dat sinn déi puer Froen, déi ech dozou wollt stellen.

» **M. le Président.** - Merci, Här Schreiner. D'Wuert huet elo den zoustännege Minister, den Här Claude Wiseler.

» **M. Claude Wiseler, Ministre de la Fonction publique et de la Réforme administrative.** - Merci, Här President. Wéi Der richteg gesot hutt, ass et esou, datt deen Aktiounsplang, dee mer der Regierung virgeluecht hunn, en Aktiounsplang ass, deen eng ganz Rei Facetten huet, eng ganz Rei Inhalter huet. Wann ech se résuméieren, géif ech se gär an dräi grouss Kategorien andeelen.

Déi éischt Kategorie, dat ass déi vun der Qualitéit: de Management vun der Qualitéit, an de Contrôle vun der Qualitéit vun der Aarbecht, déi an den Administratioune gelescht gëtt. Do hu mer effektiv dee Programm CAF - wéi Der et ëmmer wëllt nennen -, den Autoevaluatiounsprogramm, dee mer den Administratioune virschoen, an déi en och duerchféieren. Ech kommen duerno, well dat den Zentrum vun Ärer Fro ass, nach eng kéier prezis dorobber zréck.

Deen zweete grouss Volet ass d'Gestioun vun de Relatioune mam Bierger, mat deem, deen d'Servicer vum Stat gebraucht. Wou mer awer och eng ganz Rei Aktiounen geziilt mat deenen eenzelnen Administratiounen duerchféieren, well mer mengen, datt wesentlech méi Gewicht an der Réforme administrative muss geluecht ginn op déi Relatioun zwëschent dem Bierger op där enger Säit an der Administratioun op där anerer Säit.

Mir maachen e Sondage d'opinion - deen ass elo an deenen nächste Wochen ofgeschloss -, fir ze kucken, wat d'Bierger vun der Administratioun hire Servicer halen.

Mir maache Realisatiounen vun Enquêtes de satisfaction bei deenen eenzelnen Administratiounen, fir ze kucken, ob déi Servicer apprécieiert ginn, déi do gebuede ginn, a wat eventuell d'Schwaachpunkter gi sinn.

(**M. Laurent Mosar prend la Présidence**)

Mir maachen eng Mise en place an e Guide vun enger Charte d'accueil, datt heescht wou deen eenzelne Bierger bei den Administratioune seng Rechter definéiert kritt an och genau definéiert kritt, wat fir eng Prestatiounen a wat fir eng Délaien hie wéi kann erwaarden.

Mir maachen och mat enger Rei Administratioune momentan d'Amélioratioun vum Accueil téléphonique, wou mer Ausbildung maachen, wou mer och kucken, wéi mer déi eenzel Leit, déi um Téléphone d'Gestioun dovunner maachen, kënnen am beschte virbereeden, fir datt deen Accueil téléphonique uerdentlech geschitt.

Den drëtte grouss Volet ass dee vun der Motivatioun vum Personal, wou mer amgaange sinn de Code de déontologie fäerdeg ze maachen. Dee misst och elo an där nächster Zäit public ginn an duerchdiskutiert ginn, wou mer och déi Entretiens de développement professionnel gemaach hunn. Och dat ass eppes, wou elo eng Method um Dësch läit, déi mer probéieren oder déi mer an enger ganzer Rei Administratioune schonn ëmgësat hunn, déi elo an déi zweet Phas geet, wou se verallgemengert gëtt.

Deen nächste Punkt ass, datt mer och kucke fir an eise Formatiounen dat, wat mer déi Compétences comportementales nennen, wesentlech ze verbessern. Dat heescht, datt mer de Leit net nëmmen abstrakt Matière an der Formation bäibréngen, mä datt mer hinnen och d'Méiglechkeet ginn, fir ze wësse wéi ee sech verhält am normalen Émgang mat de Leit respektiv wéi ee mat deem Stress, deen awer heiandsdo am Guichet oder anzwousch anescht kann entstoën, eens gëtt.

Mir hunn do als Fonction publique als essenzielle Rôle, fir deenen eenzelnen Administratiounen Instrumenter zur Verfügung ze stellen, mat deene si kënnen schaffen. Et ass net d'Kompetenz vum Fonction-publique-s-Ministère, fir d'autorité ze soen, wat an engem Département, an enger Administration, wou de Fonction-publique-s-Minister net responsabel ass, muss oder soll gemaach ginn.

Ech stelle gären Instrumenter zur Verfügung, déi einfach sinn, déi gebraucht kënnen ginn, déi effikass sinn, fir am Fong déi Réforme administrative ze maachen. Am Regierungsrot - an dat war eben dat, wat mer d'lescht viru 14 Deeg gemaach hunn - gëtt dann décidéiert, wéi d'Prioritéite sinn.

Ech kommen dann zréck op déi Autoevaluatioun. Do muss ee soen, datt déi Autoevaluatiounen am beschten oder bal nëmme gemaach kënnen ginn, wa mer e Vertrauensklima hunn. Eng Evaluatioun oder een Audit, deen ee géint eng Administratioun mécht, dee kann een zwar maachen, mä dann hält et domadder op. Dann hu mer e Pabeier, deen eis an der Realitéit näischt bréngt.

Also hu mer drop gehalen an deene leschten zwee, dräi Joer ze kucken, datt mer fir d'éischt e Vertrauensklima geschaaft hunn an dann eng Autoevaluatioun gemaach hunn. A wa mer déi bis haten, dann ass d'Aarbecht eréischt ugaangen, well dann ass et drëm gaangen, fir se an der Verwaltung ëmzesetzen, fir déi noutwendeg Reformen ze maachen, a fir dohinner ze kommen, wou mer am Fong gewollt hunn, datt mer sollte kommen.

Dir hutt d'Zuele gefrot, wat wéi gemaach gëtt.

Autoevaluatiounen: Do hu mer 14 Administratioune momentan erduerch; véier sinn der nach amgaang oder déi wäerten elo an där nächster Zäit kommen.

Bei den Enquêtes de satisfaction sinn zwee Projet-piloten amgaangen ze lafen.

Bei de Chartes d'accueil lafen och zwou Administration-piloten, déi mer amgaange sinn ze maachen.

Bei de Plan-de-formationen sinn 19 Administratiounen amgaangen drun ze schaffen.

Beim Télétravail - dat ass och eppes, wat mer amgaange sinn an deem Cadre en place ze setzen - hu mer dräi Administratioun-piloten.

Dat sinn a sech momentan an deem ganze Komplex 37 individuell Administratiounen, déi op deem engen oder op deem anere Projet matschaffen. Dozou komme 35 Administratiounen a Servicer, déi am Kader vun dem eGovernment, der Gouvernance électronique op eenzel Projekte mat eis zesummeschaffen.

Dir hutt gefrot, ob eng Rei Administratioune refuséiert hätten, d'Autoevaluatioun matzemaachen. D'Antwort ass: Neen, et ass keen explizite Refus do gewiescht, fir se matzemaachen. Mir waren och bis elo an enger Phas, wou mer bei deenen Administratiounen, déi onbedéngt wollte mat eis op de Wee goen, der esou vill haten, datt mer der genuch haten an der net méi gepackt hunn.

Mir sinn awer elo, nodeem datt mer der 13 duerchkritt hunn, op engem Punkt, wou mer genuch Erfahrung gesammelt hunn, wou mer eist eegent Instrument esou kënnen gebrauchen, datt mer prett sinn, fir och méi komplizéiert Autoevaluatioune mat eenzelnen Administratiounen ze maachen. Dat ass och dat, wat mer kuerzfristeg am Regierungsrot décidéiert hunn.

Et kommen elo eng Rei Département-ministérielen, déi enger Autoevaluatioun ënnerluecht ginn. Et gëtt och eng Rei Lycéëen; d'Inspection du Travail et des Mines; d'Administration du Personnel de l'État: Alles dat sinn Administratiounen, déi mer duerch hunn. An déi, déi elo an der nächster Zäit solle kommen, datt ass: de Ministère de l'Éducation nationale zum Beispill; d'Caisse nationale des Prestations familiales; de Service de l'Immigration; d'Administration des Services de Secours. Wou et relativ komplizéiert Dossiere wäerte ginn, déi sech awer all gemellt hunn, fir esou eng Autoevaluatioun matzemaachen.

Ech mengen en résumé, datt déi Aarbecht, déi hei geleescht ginn ass, eng Aarbecht ass, déi mer ëmmer konnte bis elo mat deenen eenzelnen Administratioune maachen, wou mer och, well mer se konnte mat hinne maachen, eng ganz Rei Resultater kruten, déi sech weise loosenen.

Mir hunn, nodeem datt mer déi eenzel Projekten ëmgësat hunn, notamment vun der Autoevaluatioun, och bei deenen Administratioune gekuckt, wat dann no der Ëmsetzung d'Effikassitéit vun deenen eenzelne Projekte bei deenen engen oder deenen anere gewiescht war. A mir konnten do feststellen, datt mer bei Administratioune bis zu 25% un Zäit a Rendementsaspuerunge konnte kommen; also ee wesentleche Gewinn um Traitement vun den Dossieren an un der Effikassitéit, déi mer do konnte feststellen. Dat ass jo genau dat, wat mer wollte maachen, an et ass genau dohinner, wou mer zilen.

Elo ass et awer esou - an dat ass da mäin Ofschloss -, datt ech mer och bewosst sinn, datt mat deene Capacitéiten, déi mer hunn, a mat der Aart a Weis, wéi mer schaffen, mir net déi 100 oder 110 Administratioune kënnen gläichzäiteg maachen. Mir sinn also mat grouss Grappé gefuer: fënnf bis siwe Stéck au grappe, zwou Grappen d'Joer, dat heescht tëschent zéng a 15, déi mer alt d'Joer gemaach hunn.

Mir wëlle vläicht de Rhythmus elo accéléreieren, mä mir packen och net alles zesummen, well dat ass och fir déi Servicer vun der Fonction publique - déi müssen d'Formatiounen dofir maachen, déi müssen de Suivi dofir maachen, déi müssen de Monitoring dovun maachen - awer net eng kleng Aarbecht. Déi Aarbecht muss seriö gemaach ginn, well soss bréngt dat Ganz net ganz vill.

Ech hoffen, datt ech elo op Är Froe geäntwert hunn. Ech soen lech Merci fir d'No-lauchteren.

» **M. le Président.** - Ech soen dem Här Minister Wiseler Merci. Här Schreiner, wëllt Dir nach eng kéier d'Wuert ergräifen? Neen. Da wäre mer mat deem dote Punkt fäerdeg.

Mir kommen dann elo zur Diskussioun vum Projet de loi 5738 iwwert den Zougang zu öffentleche Gebailechkeete fir Behënnertegleedungshënn. D'Riedezäit ass nom Modell 1 festgeluecht. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Berger, d'Madame Dall'Agnol, d'Madame Loschetter an den Här Gibéryen. D'Wuert huet elo d'Rapportrice vum Projet de loi, déi honorabel Madame Nancy Arendt. Madame Arendt, Dir hutt d'Wuert.

5. 5738 - Projet de loi relatif à l'accessibilité des lieux ouverts au public aux personnes handicapées accompagnées de chiens d'assistance

Rapport de la Commission de la Famille, de l'Égalité des chances et de la Jeunesse

» **Mme Nancy Arendt (CSV), rapportrice.** - Merci, Här President. Här President, Dir Dammen an Dir Härren, dee virleiende Gesetzestext wäert eise behënnerte Matmënsche mat Hëllef vun engem Assistenzmupp erlaben, praktesch u villen Aspekter vum Liewen deelzehuelen, a wäert virun allem zu enger méi grousser Autonomie an hirem alldëgleche Liewe bäidroen.

Eng behënnert Persoun, déi vun esou engem speziell forméierten Hond assistéiert gëtt, kritt an Zukunft den Zougang zu den öffentleche Gebaier, Plazen, Transportméiglechkeete wéi och zu Aariichtungen, déi sozioéducativ, ausbildend oder professionell Aktivitéiten ubidden, erlaabt. Dat heescht konkret, datt déi Muppen hire Meeschter praktesch iwwerall mat hi begleeden dierfen.

Ob Restaurant, Bäcker, Galerie marchande, Spidol, Kino oder Theater, Bus, Zuch, wéi op d'Aarbechtsplaz oder d'Schoul; dee virleiende Gesetzesprojet schafft elo d'juristesche Sécherheet, datt behënnert Leit, déi op een Assistenzhond ugewise sinn, keng Angscht méi brauchen ze hunn, datt hir Hëllef op véier Been net dierf an hirer Säit bleiwen, wa si ënnerwee sinn.

Assistenzmuppe gi leider oft just op Blannen hënn reduzéiert, well dëst bái Wäitem déi bekanntesten Zort vun der Hëllef op véier Been ass a well et déi scho méi laang gëtt.

D'Assistenzhënn kënnen awer oft vill méi Aarbechten erfüllen. Si gi virun allem am Kader vun enger reduzierter Mobilitéit oder bei bestëmmte motoresche Krankheeten agesat a stellen esou éischter eng nei Hëllef duer. Hiren Asaz bei motoresch Behënnerte gradesou wéi bei autistesche Kanner ass en Thema, wat hei zu Lëtzebuerg nach net gradesou bekannt ass.

Déi éischt Assistenzhënn sinn 2004 zu Lëtzebuerg opgetaucht, an am Joer 2006 huet déi éischt Iwwergab vun Assistenzhënn un hire jeeweilege behënnerte Meeschter hei zu Lëtzebuerg stattfonnt. Zënterdeem si 15 esou Hëllefsmuppen offiziell iwwermëttelt ginn, dräi dovunner an deene leschten Deeg.

Den Asaz vun Assistenzhënn huet en immens positiven Impakt op d'Liewensqualitéit vun de Behënnerten, déi se assistéieren. D'Nëtzlechkeet vun dëse Muppe steet ausser Fro. Si stellen eng grouss Facilitéit fir eis behënnert Matmënschen duer, déi sech méi fräi a selbstänneg bewege kënnen. Duerch hir spezifesch Ausbildung, déi op d'Besoiné

vun de betraffene Leit ugepasst ass, droen d'Assistenzhënn dozou bái, bestëmmt physisch Restriktiounen auszegläichen a favoriséieren domadder d'Onofhängegkeet an déi gesellschaftlech, professionell a kulturell Integratioun vun de Behënnerten.

D'Roll, déi de Mupp duerch seng Formatioun soll kréien, ass virun allem déi, fir en ze sozialiséieren an ze probéieren, en déi verschiddenst Situatiounen entdecken ze loosenen, déi am Liewe vun engem Behënnerte kënnen virkommen, an ze léieren, déi dann ze meeschteren, andeems e sech verschidden Hëllefstaktiken zouleet.

Esou vergréisseren d'Assistenzmuppen also net nëmmen d'Selbstännegkeet vun enger behënnert Persoun, mä si kënnen d'Liewe vun engem Mënsch, deen a senger Mobilitéit ageschränkt ass, schrecklech vereinfachen, andeems se zum Beispill Saachen oprafen, déi op de Buedem gefall sinn. Si kënnen den Téléphone ophiewen, d'Luuchten un- an ausmaachen, op Kommando billen, wann hire Meeschter Hëllef brauch, oder einfach hirem Meeschter, dee vläicht am Rollstull sëtz, d'Dieren op- oder zoumaachen oder de Rollstull einfach nëmmen eng Ramp eropzéien.

Si kënnen eng blann Persoun guidéieren oder als Signälhënn dënge fir Leit, déi net héiere kënnen, andeems si hire Meeschter op akustesche Signaler opmierksam maachen. Dernieft ginn d'Assistenzhënn als Therapiehënn bei autistesche Kanner oder bei Kanner mam Down-Syndrom, also Trisomie, agesat, mam Zil, dës Kanner ze stimuléieren.

Et gëtt och Hënn, déi extra ausgebild gi fir epileptesch Krise fréizäiteg ze erkennen an déi betraffe Leit drop opmierksam ze maachen, fir datt se déi néideg Moossnamen huele kënnen.

Wéi dës Beispiller beweisen, geet d'Hëllef, déi en Assistenzhond ubidde kann, wäit iwwert de materielle Kader eraus, well se Leit mat enger Behënnerng praktesch d'Roll oder d'Hëllef vun enger drëtter Persoun ersetze kënnen.

De virleiende Gesetzesprojet gesäit ee legale Kader vir, deen den Assistenzhënn den Zougang och zu öffentleche Plazen erlabt soll. Domadder schafe mer elo eng juristesche Sécherheet fir behënnert Leit, déi op en Assistenzhond ugewise sinn. Si kënnen elo 100% sécher sinn, datt si hire Mupp praktesch an all Situatioun un hirer Säit dierf behalen.

De Projet reit sech an déi national an europäesch Politik an, déi d'Diskriminéierung ënner all hire Forme veruertheelt, well den Text, dee mer hei virleien hunn, zur Bekämpfung vun der indirekter Diskriminéierung bäidréit, esou wéi se am Kader vum Gesetz vum 28. November 2006 definéiert ass. Engem Mupp, deen e Behënnerte begleet, den Zougang ze verweigeren, ass eng indirekt Diskriminéierung.

Wann eng normal Persoun, eng Persoun ouni Behënnerng, net dierf iwwerall mat hirem Hond eragoen, ännert dat am Prinzip näischt un der Liewensqualitéit vun där betraffener Persoun, well se jo iwwerall kann higoen. D'Saach gesäit awer aneschtens aus, wann de Meeschter opgrond vun enger Behënnerng op d'Assistenz vun sengem Mupp ugewisen ass. Wann deen net dierf säin Hond iwwerall mathuelen, verléiert hien un Autonomie an domadder gëtt seng Liewensqualitéit beanträchtegt. Soumadder léich och eng Aschränkung vir vis-à-vis vun där Persoun, déi iwwerall hi kann, och ouni d'Hëllef vun engem véierbeenege Kolleeg.

Här President, léif Kolleeginnen a Kollegen, nom virleiende Gesetzesprojet sollen d'Assistenzhënn nieft de sozioéducativen Aariichtungen och Zougang zu Aariichtunge kréien, déi professionell Aktivitéiten ubidden, wéi och Formatiounszentren. Aneschtens ausgedréckt, si dierfen hire behënnerte Meeschter op d'Aarbechtsplaz begleeden an an d'Schoul respektiv a Formatiounszentren.

Här President, de virleiende Gesetzesprojet ass vun de Beruffschambere generell positiv aviséiert ginn. De Statsrot huet zu dësem Gesetzesprojet zwee Avisen ofginn. Am éischten Avis huet de Statsrot gläich zwou formell Oppositione formuléiert. D'Familljekommissioun huet de Kritike vum Statsrot Rechnung gedroen an den Text esou amendéiert, datt de Statsrot eigentlech d'Dispens vum zweete Vote am Prinzip misst kënnen ginn. Ech komme spéider nach eng kéier op déi zwou formell Oppositionen zréck.

A sengem Avis vum 21. Dezember 2007 huet de Statsrot a senger generelle Considératioune gemengt, datt den Dispositiv vum virleiende Gesetzesprojet misst am Kader vum Projet de loi 4985, deen an der Tëschenzäit d'Hondsgesetz vum 9. Mee 2008 ginn ass, integréiert ginn.

D'Familljekommissioun war awer der Mee-
nung, et wär net opportun, d'Dispositiounen
iwwert d'Assistenzhënn an engem generelle
Kader ze integréieren. Et wär iwwregens
och ze knapp ginn, fir et an deem Gesetz
nach ënnerdaach ze kréien, well deen näm-
lechten Dag wéi eis Kommissioun den Avis
vum Statsrot ënnert d'Lupp geholl huet hu
mir d'Hondsgesetz schonn an der Chamber
um Ordre du jour gehat fir ze stëmmen. A
mir wollten och e separat Gesetz.

Wat d'Amendementen vum heitege Gesetz
am Zesummenhang mat dem Hondsgesetz
ugeet, kann ee soen, datt d'Familljekommis-
sioun den initialen Artikel 4 suppriméiert
huet. No dësem Artikel sollen d'Assis-
tenzhënn vun der Verflichtung, e Maulkuurf
ze droen, wa si sech op enger öffentlecher
Plaz befannen, entbonne ginn. Dat ass lo-
gescherweis jo och richtig, well et ass jo
soss net méiglech, entweder e Rollstull ze
zéien oder Saachen opzerafen. Vu datt
d'Gesetz vum 9. Mee 2008 souwisou net de
Maulkuurf virgesäit fir dës Zort vu Muppen,
hat den initialen Artikel 4 keng Daseinsbe-
rechtegung méi.

Den Artikel 1, deen elo nëmme méi aus en-
gem Paragraph besteet, définéiert d'No-
tioun vum Assistenzhond. Gëllt als Assis-
tenzhond den Hond, deen eng behënnert
Persoun assistéiert, egal ënner wat fir en-
gem Handicap dës Persoun leit, an deen
extra forméiert ginn ass oder amgaangen
ass forméiert ze ginn, fir déi betraffe Per-
soun an hiren Déplacementen am Alldag ze
ënnerstëtzen.

De virleienden Text schwätzt vun „chien
formé ou en cours de formation“ amplaz vun
„chien éduqué“. Esou ass et kloer, datt nielt
de Behënnerte selwer souwuel d'Éduca-
teuren, déi d'Hënn forméieren, wéi och
d'Familles d'accueil, déi d'Hënn déi éischt
Méint ophuelen éier se forméiert ginn, och
kënnen mat den Hënn Zougang zu öffent-
leche Plazen hunn. Fir nämlech sécherze-
stellen, datt d'Formatioun vun den Assis-
tenzhënn optimal ass, muss selbstverständ-
lech och deene Muppen, déi am Prozess si
forméiert ze ginn, den Zougang zu öffent-
leche Plaze garantéiert ginn, an zwar genau
ënnert deeneselwechte Konditioune wéi
den Assistenzmuppen, déi scho fäerdeg si
mat hirer Formatiouen.

An dësem Kontext kann een nach ervirhie-
wen, datt d'Familljekommissioun d'Ent-
scheidung getraff huet, am ganzen Text
den Term „éducation“ duerch dee vun „for-
mation“ ze ersetzen. Domadder kënnt ein-
fach besser eraus, datt d'Hënn eng spezi-
fesch Formatioun matmaache mussen an
datt ee sech net nëmme mat enger Éduca-
tion de base zefridde ka ginn.

Den Artikel 2 bezitt sech op d'Prozedur, wéi
e forméierten Assistenzhond als solches
unerkannt soll ginn. Opgrond vu Kritiken a
vun der éischer formeller Opposition vum
Statsrot huet d'Familljekommissioun déci-
déiert, den Text ëmzeschreiwen. De virleien-
den Artikel gesäit eng Unerkennungsproze-
dur vum forméierten Assistenzhond vir, iwwert
de Wee vun enger Homologatioun vun
den offiziellen Dokumenter, déi vun den
auslänneschen Autoritéiten opgestallt gi
sinn an déi d'Formatioun vum Hond als As-
sistenzhond beleeeën. Dës Homologatiouns-
prozedur léisst sech doduerch erklären, datt
mir zurzäit kee Service hei zu Lëtzebuerg
hunn, dee sech ëm d'Formatioun vun den
Assistenzhënn këmmert.

D'Assistenzhënn, déi mer hei am Land
hunn, sinn auswäerts forméiert ginn, an déi
meescht kommen aus engem bekannte For-
mationszenter aus Frankräich. D'Homolo-
gatioun ass automatesch, wann e Minimum
vu Konditioune gi sinn. D'Homologatioun
gëtt duerch d'Iwwerreeche vun enger Me-
dail dokumentéiert, an e groussherzogleche
Reglement preziséiert souwuel den Aspekt
vun der Medail wéi och d'Konditiounen, déi
agehale musse ginn, fir eng Medail iwwer-
reecht ze kréien an den Assistenzhond do-
duerch daitlech erkennbar maachen an ën-
nerscheede vun normale Muppen.

Den Artikel 2 hat och e bësse fir Opreegung
a lëschteng Diskussiounen an der Famillje-
kommissioun gesuergt, virun allem duerch
d'Presenz vun engem Membre suppléant,
deen - wat d'Formatioun vun esou Assis-
tenzmuppen ubelaangt - hei schonn eng in-
teressant Nisch fir Lëtzebuerg wollt ent-
deckt hunn, a wou ech éierlech muss zou-
gestoen, datt ech perséinlech och net ofge-
neigt war, deem zouzestëmmen.

Allerdéngs si mir, den honorabelen Depu-
téierte Lucien Thiel a meng Wéinegkeet,
erëm schnell op de Buedem vum der Realitéit
zréckkomm, wéi mer héieren hunn, wéi
laang a wéi komplizéiert esou eng spezi-
fesch Formatioun ass, an datt elo net Assis-
tenzhënn en masse produzéiert ginn. Du
sinn eis Hoffnungen, fir hei zu Lëtzebuerg
Formationszentre fir esou Assistenzmup-

pen opzemaachen, relativ schnell am be-
rühmte Keim erstéckt ginn.

De virleiende Gesetzesprojet gesäit och um
Niveau vum Artikel 3 vir, datt Hënn, déi am
Prozess vun der Ausbildung sinn, unerkannt
solle ginn, an zwar duerch d'Iwwerreechung
vun enger provisoirescher Medail un de
Meeschter, un den Édicateur oder un d'Fa-
mille d'accueil vum Hond.

Den Artikel 3 ass am Text vun der Famillje-
kommissioun agefügt ginn opgrond vun der
Bemierkung vum Statsrot, et misst een den
Hënn an der Ausbildung déiselwecht Zou-
gangsméiglechkeete garantéiere wéi deen
Hënn, déi schonn ausgebilt sinn.

Och wann an deenen allermeeschte Fäll déi
provisoresch Medail entweder dem Éduca-
teur oder der Gaaschtfamill vum Hond iwwer-
reecht wäert ginn, ass et awer och wich-
teg, am Text d'Méiglechkeet virzegesinn,
datt och de Meeschter vum Hond esou eng
Medail während der Ausbildung vum Hond
kritt.

Nom virleiende Gesetzesprojet ass all Per-
soun, déi vun engem Assistenzhond assis-
téiert gëtt, verpflichtet, d'Ausbildung vum Hond
ze rechtfertegen. Den Artikel 4, deen dës
Verpflichtung virgesäit, iwwerhëlt zum Deel
de Contenu vum initiale Paragraph 2 vum
Artikel 1. Den initialen Term vu Propriétaire
ass duerch dee vum Maître ersat ginn. Dëst
gëllt och fir all aner Artikele vum Gesetzes-
projet.

All Persoun, déi mat engem Assistenzhond
ënnerwee ass, ass net onbedéngt de Besët-
zer vum Hond. Dacks bleift den Hond sou-
guer an dem Besëtz vun enger Associa-
tioun, déi en ausgebilt huet. Et ass duerfir
besser, hei vu Meeschter ze schwätzen, wéi
vu Propriétaire.

Den Artikel 5 ass de Kärpunkt vum Geset-
zesprojet. Et ass dës Dispositioun, déi for-
mell den Zougang zu den öffentleche Plaze
fir d'Assistenzhënn erlaabt. Aus Sécher-
heets- oder Gesondheets- respektiv Hygie-
nesgrënn kann ausnahmsweis den Assis-
tenzhënn den Zougang verweigert ginn. Et
kann ee sech virstellen, datt, wann en As-
sistenzhond säi Meeschter zum Beispill an
d'Spidol ka begleeden, awer verschidden
Deeler vum Spidol och fir d'Assistenzhënn
net zougänglech sinn. Zum Beispill den
Operatiounssall oder de Röntgesall. Mä wéi
gesot, datt sinn d'Ausnahmen, déi vun en-
gem groussherzogleche Reglement sollen
déterminéiert ginn.

Et ass wichteg, fir datt keng Diskriminatioun
opkënn, datt d'Presenz vun engem Hond
net mat zousätzleche Käschte fir säi
Meeschter, säin Édicateur oder d'Famille
d'accueil verbonne gëtt. An anere Wieder,
wann eng Persoun a Begleedung vun en-
gem Assistenzhond ass, soll dës Persoun
zum Beispill net méi fir de Bus oder den
Zuch bezuelen, wéi eng Persoun, déi ouni e
Mupp ass.

Een Diskussiounspunkt war an der Kommis-
sioun och nach déi sougenannte Gemein-
gentax fir d'Muppen, wou och hei d'Kom-
missioun der Meenung war, datt och dës
Tax keng zousätzlech Belaaschtung fir
behënnert Leit dierft sinn, wa se op d'Hëllef
vun esou engem Assistenzmupp ugewise
sinn.

De Verstouss géint d'Dispositiounen vum vir-
leienden Text soll och sanktionéiert ginn.
Eng Procédure d'avertissement taxé ass vir-
gesinn. D'Auteurs vum Gesetzestext hu
sech hei um Antitubaksgesetz vun 2006 in-
spiréiere gelooss, wou och esou eng Proze-
dur virgesinn ass. Dës Prozedur huet de
grousse Virdeel, datt se einfach ze appli-
zéieren ass an ouni Gerichter ze implizéie-
ren. Eng einfach Handhabung bei de Sank-
tiounen ass eng gutt Viraussetzung, fir datt
e Gesetz an der Praxis ëmgesat an och res-
pektéiert gëtt.

Wann deejéinegen, dee géint de virleienden
Text verstéisst, weder zu Lëtzebuerg wunnt
nach an engem anere Memberstat vun der
Europäescher Unioun, a wann dës Persoun
sech weigert, den Avertissement taxé ze
bezuelen, muss hien nom Artikel 8 der Po-
lice e Betrag consignéieren, deen déi ei-
gentlech Amende wéi och déi eventuell Ge-
richtskäschte soll decken.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, en
Assistenzhond ass fir Mënschen, déi eng
Behënnung hunn, en onheemlechen
Atout, deen net méi ewechzedenken ass,
virun allem net, wann ee bis un e gewinnt
ass. Hien huet einfach méi ze bidde wéi eng
reng materiell Hëllef, well him och positiv
psychesch wéi och physesche Wierkungen
nogewise ginn. Si sinn eise behënnerte
Matmënschen eng enorm Hëllef, fir sech
besser ze integréieren, an erméiglechen
hinnen, méi selbstänneg ze sinn. E Mënsch,
dee méi autonom ass, ass ganz einfach méi
fräi, dat ze maachen, wat hie wëllt a wouzou
hie Loscht huet.

Dëse Gesetzesprojet dréit net nëmme do-
zou bäi, Diskriminatioun tëschent de Behën-
nerten an den Netbehënnerten ofzebauen,
mä hie beendegt och eng ongerecht Diffe-
renzéierung tëschent de Blannenhënn, déi
am Prinzip ouni Weideres akzeptéiert ginn,
an deenen aneren, den Assistenzhënn, fir
déi den Zougang zu öffentleche Plazen
nach net eestëmmeg akzeptéiert ginn ass.

Wann ee weess, datt et méi wéi 37 Millioun
Männer a Fraen an der Europäescher
Unioun gëtt, déi ënner enger Behënnung
leiden, gëtt ee sech der Wichtigkeet vum
virleiende Gesetz bewosst, an dovunner,
wéi vill Mënschen dorënner sinn, déi vun
esou enger phantastescher Hëllef op véier
Patte kéinte Gebrauch maachen, fir hiert
Liewen ze vereinfachen.

Zum Schluss wollt ech dann nach de Mem-
bere vun alle Parteie Merci soe fir déi flott
Diskussiounen, déi mer an der Kommis-
siounssitzung haten. Et wär flott selbst-
verständlech, wa mer dëse wichtige Geset-
zesprojet eestëmmeg géifen haut unhuelen.
En huet selbstverständlech, wéi Dir lech jo
virstelle kënnt, d'Ënnerstëtzung vun der
CSV-Fraktioun.

Ech wollt just nach zu enger Bemierkung,
déi ech am Ufank gemaach hunn, eppes
soen: Ech mengen, dräi vun deene Mup-
pen, déi ginn eréischt an der Zukunft iwwer-
reecht. Mä dozou kann eis d'Madame Minis-
tesch méi soen.

Ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren.

» Plusieus voix.- Très bien!

» M. le Président.- Ech soen der Ma-
dame Arendt Merci. Als éischte Riedner ass
den Här Berger agedroen. Här Berger, Dir
hutt d'Wuert.

Discussion générale

» M. Eugène Berger (DP).- Merci, Här
President. Ech wëlt der Rapportrice Merci
soe fir hiren ausféierleche mëndlechen a
schrëftleche Bericht a mech op eng, zwou
kleng Remarqué beschränken.

Effektiv geet et jo hei ëm e verbesserten Ac-
cès fir handicapéiert Matbierger op öffent-
lech Plazen, andeems se da kënnen speziali-
séiert Véierbeener benotzen. An der Kom-
missioun war haaptsächlech och d'Suerg,
fir datt déi Ausbildung, déi Formatioun vun
deenen Hënn optimal wier. Den Text dréit
deem jo och Rechnung, duerfir kënnen mer
dee Projet absolut begrëissen. En ass am
Intérêt vun den handicapéierte Matbierger
an där hirer Liewensqualitéit.

Et ass e Bausteen fir eng besser Integra-
tioun vun den handicapéierte Matbierger. Et
ass e Bausteen fir e bessert Zesummeliewe
mat deene Mënschen. Duerfir kënnen mir
och deem Projet nëmme zoustëmmen.

Merci.

» Plusieus voix.- Très bien!

» M. le Président.- Ech soen dem Här
Berger Merci. Als nächst Riednerin ass
d'Madame Dall'Agnol agedroen. Madame
Dall'Agnol, Dir hutt d'Wuert.

» Mme Claudia Dall'Agnol (LSAP).-
Här President, Madame Minister, Här Minis-
ter, Dir Dammen an Dir Hären, Kolleeginnen
a Kolleeen, fir d'éischt wëilt ech der Rap-
portrice, der Madame Nancy Arendt, vill-
mools Merci soe fir hiren exzellente Rap-
port.

Ech ka mech deem natierlech nëmmen
uschléissen an ech wëilt dann och direkt
soen, datt meng Fraktioun deen dote Projet
ganz sécher wäert stëmmen.

Ech wëilt allerdéngs och vu menger Rie-
dezäit profitéieren, fir nach e puer supple-
mentar Informatiounen zu dësen Hënn res-
pektiv där hirer Ausbildung - op déi mä Vir-
riedner, den Här Eugène Berger, jo kuerz
agaangen ass - ze ginn.

Et muss ee wëssen, an dat krute mer an der
Kommissioun och gesot, datt d'Chiens d'as-
sistance, déi hei op Lëtzebuerg kommen,
bis elo op alle Fall alleguerten aus Frank-
räich kommen. Deementspriedend wier et
awer wichteg ze wëssen, wat fir eng Ausbil-
dung déi Chiens d'assistance bei eisen No-
pere kréie respektiv wéi déi Ausbildung
dann am Detail ausgesäit.

Frankräich huet den 30. Dezember 2005
schonn en Décret verabschit, an deem
d'Ausbildung respektiv déi Labelisatioun
vun de Centres d'éducation fir Chiens d'as-
sistance, also deene Schoulen, an deenen
déi Hënn ausgebilt ginn, detailléiert dra be-
schriwwen sinn.

Wann ee weess, wat déi Ausbildung fir esou
en Hond kascht - laut Handi'chiens sinn dat
ëmmerhi ronn 12.000 Euro -, da kann ee jo
eigentlech dovun ausgoen, datt déi Hënn

eng zolidd Ausbildung mat op de Wee
kréien, an dat net nëmme fir d'Sécherheet
vun där behënneter Persoun, déi den Hond
herno kritt, mä virun allem och fir d'Leit ron-
derëm, well en Hond trotz där beschter an
där deierster Ausbildung bleift awer ëmmer
nach en Hond.

Am Präis vun deenen 12.000 Euro...

(Interruption et hilarité)

Eng Wourecht ass hei gesot, jo!

Am Präis vun 12.000 Euro, déi, wéi ech vir-
dru gesot hunn, esou eng Ausbildung fir en
Hond kascht, ass net nëmmen den Entretien
dra vum Hond an deenen zwee Joer, déi
seng Ausbildung dauert, mä och emol de
Präis fir den Hond iwwerhaupt engem Ziich-
ter ofzekafen, dann natierlech och d'Salairë
respektiv d'Personalkäschte vun deene Leit,
déi deen Hond ausbilden. Da gëtt et och
administrativ Fraisen, et gëtt Déplacemen-
ten, déi ze maache sinn, Hébergementsfraisen
an dann och Stagen an de Suivi vun
deem Mupp, wann de Meeschter oder
d'Meeschesch e scho kritt huet.

Dann ass et awer och esou, datt 40% vun
deenen am Ufank ausgebildeten Hënn trotz-
deem am Laf vun deenen zwee Joer, déi déi
Ausbildung dauert, - et kann ee soen -
duerchfalen, an och déi dote Fraisë mussen
natierlech mat abegraff sinn.

Ech wëilt awer direkt d'Déiereschützer hei-
bannen an och dobause berouegen - ech
ziele mech och zu deenen -, datt awer trotz
allem gekuckt gëtt, fir fir déi Muppen, déi
net a Fro kommen, fir e Chien d'assistance
ze ginn, en Doheem ze sichen als normale
Chien de compagnie, esou dass och fir déi
gesuergt ass a se och a gudden Hänn sinn.

Zréck zum franséische Label, deen esou
eng Schoul ka kréien, déi d'Muppen ausbilt.
En ass fir fënnef Joer maximal gültig a kann
natierlech verlängert ginn.

D'Kritären allerdéngs, fir esou en Agrément
ze kréien, si ganz streng. Ech nennen hei
nëmmen e puer vun deenen insgesamt ee-
lef Kritären, déi am Décret opgezielt sinn,
nämlech: detailléiert kënnen noweisen, wou
den Hond hierkënt a firwat en ausgewielt
gouf; de Suivi organiséieren an dat dann
och dokumentéieren, an och nach den
Hond minimum 16 Méint ausbilden.

Dat si wéi gesot nëmmen e puer vun deene
franséische Kritären, Kritären, déi also och
hei zu Lëtzebuerg hir Auswierkungen hunn,
wann ee weess, wéi ech am Ufank gesot hu
vu menger Interventioun, datt déi Hënn, déi
mer bis elo kritt hunn, alleguerten aus
Frankräich komm sinn.

Wann eis franséisch Nopere vu Kritäre
schwätzen, déi en Hond muss erfëllen, fir
iwwerhaupt a Fro ze kommen, fir Chien d'as-
sistance ze ginn, dann ass dat, datt den
Hond net därëf ze vill fäerterecht sinn. En
därëf awer och net ze vill onofhängeg sinn,
an e muss sech natierlech och ënneruerdne
kënnen. Duerfir sinn dann och déi Rassen,
déi virdru vun der Rapportrice genannt gi
sinn - Labrador oder Golden Retriever -,
ideal fir esou eng Ausbildung, well do déi
meeschte Chance besteet, an engem Worf
där ze fannen, déi all déi dote Kritären eben
erfëllen, wuel gemierkt nach eng Kéier zur
Sécherheet vun deem spéidere Meeschter
oder der Meeschesch an natierlech där hi-
rem Ëmfeld.

An der Schwäiz gëtt et och eng Associa-
tioun, déi esou Hënn ausbilt. Si schwätze vu
ronn 50 Kommandoen, déi en Hond versteet
an och ausféiert, wann e fäerdeg ass mat
der Ausbildung. Dat sinn ënner anerem:
eppes vum Buedem opafen; bei enger
Keess oder engem Comptoir, wou déi han-
dicapéiert Persoun net drukënn, hëllefen;
Objetë bréngen; Luucht un- an ausmaa-
chen; an dann dat, wat mir am wichtigste
schéngt, wann et dem Meeschter oder der
Meeschesch net gutt geet, eng aner Per-
soun kënnen drop opmierksam maachen,
datt eppes net stëmmt. Alles dat wéi gesot
léieren déi Hënn während hirer Ausbildung.

Ech wëilt zum Schluss vu menger Interven-
tioun eng behënnert Persoun zitéieren, déi
zënter enger Zäit esou en Hond huet. Den
Hond heescht Nevada an hei ass dat, wat
säi Meeschter, de Francisco, sot: «Nevada
me permet d'accroître mon autonomie; je
sollicite moins les autres. Elle accomplit des
gestes que je faisais au prix de tellement

d'efforts et de douleurs! Elle est mes bras et je regrette de ne pas l'avoir eue plus tôt.»

Merci fir d’Nolauschteren.

» **Plusieurs voix.** - Très bien!

» **M. le Président.** - Ech soen der Madame Dall’Agnol Merci. Als nächst Riednerin ass d’Madame Viviane Loschetter age droen. Madame Loschetter, Dir hutt d’Wuert.

» **Mme Viviane Loschetter (DÉI GRÉNG).** - Merci, Här President. Dir Damen an Dir Hären, fir d’éischt der Madame Nancy Kemp-Arendt Merci fir hire schrëftlechen, mä virun allem och mëndleche Rapport. Si huet scho ganz vill gesot vun deem, wat ech och wollt soen, nämlech d’Essenz vun dësem Projet de loi ass hei ganz gutt beschriwwen ginn. Ech denken, et ass net méi ganz vill dozou bäizefügen.

Et ass e Projet de loi, deen e knappt Joer hei an der parlamentarescher Aarbecht gebraucht huet - just déi Zäit, déi een och brauch, fir e Projet de loi propper ze ficeléieren. Fir eng ganz Rëtsch vu Leit wäert et immens wichteg sinn, datt mer endlech dat Gesetz hunn, well et ass wichteg an et ass noutwendeg.

Wéi scho vu menge Virriedner a Virriednerinnen ënnerstrach ginn ass, gouf et bis elo ëmmer a wäert et och nach weider eng Akzeptanz fir d’Blannenhënn ginn. Mä derniewent ginn déi Hënn, déi souwuel fir déi physisch wéi och fir déi psychesch an déi mental krank oder spezifesch behënnert Leit do sinn, ganz oft net an der Gesellschaft oder nach net esou unerkannt, a se sinn awer e ganz, ganz wichtegt Support-instrument fir déi betrafte Leit.

Ech denken, datt en Assistenzmupp, wéi en dann och genannt gëtt, effektiv e Support ass. Et ass en Instrument bei enger Behënnerung, déi engem eng onwahrscheinlech Autonomie gëtt, virun allem well et eng Hëllefstellung ass, déi net vun engem Matmënsch offréiert gëtt, mä vun engem Hond offréiert gëtt, dat heescht vun engem Déier offréiert gëtt, wat dann och dowéinst där betraffener Persoun dat richtegt Gefill och gëtt, datt se autonom ass. Sou wéi déi eng en Déier hunn, fir aner Grënn oder aner Besoinen ze befriddegen, wéi laang Spadseigäng oder fir sech net eleng ze fillen, sinn och déi do Hënn fir e Besoin vun engem spezifesch Ménsch do.

Ech denken, an dat wollt ech och nach soen, datt et richteg ass, datt déi zwee Gesetzer auserneegehale gi si par rapport zu deenen Assistenzmuppen. Well, obwuel - wéi d’Madame Dall’Agnol et richteg seet - en Déier nach ëmmer en Déier ass, ass et hei en Déier, wat an engem ganz anere Kontext ze gesinn ass an op kee Fall soll mat an en Hondsgesetz erakommen, wou et eng Klassifizierung gëtt a wou et verschidde Méiglechkeete vu Sanktiounen a vun Erlaabnisser a Verbueder gëtt.

Hei geet et ëm en Hond, deen och forméiert gëtt, dat ass och schonn ënnerstrach ginn, an deen herno e Service mécht un der Gesellschaft fir d’éischt a virun allem un där Persoun, bei déi deen Hond herno och hi wunne kënn. Duerfir war et och vläicht deels en Zoufall, well d’Aarbechte sech iwwerschnidden hunn, mä da war deen Zoufall - wann en net ganz en Zoufall war, dann zumindest zum Deel - op jidde Fall e gud-den Zoufall an domadder hunn a behalen déi do Muppen eng extra Notioun an eiser Gesellschaft. Si si jo och dofir ganz genau forméiert.

Mir si frou iwwert dat Gesetz, dat haut gestëmmt gëtt. Ech denken, dat wäert ganz sécherlech ville Leit weiderhëlfen, an natierlech ginn ech dowéinst och den Accord vun der grénger Fraktioun.

» **Plusieurs voix.** - Très bien!

» **M. le Président.** - Ech soen der Madame Loschetter Merci. Als nächste Riedner ass den Här Gibéryen agedroen. Här Gibéryen, Dir hutt d’Wuert.

» **M. Gast Gibéryen (ADR).** - Merci, Här President. Ech wëll och vun eiser Säit aus eis hei de Mercien uschlëssen un d’Kollee gin Nancy Arendt fir dee schrëftlechen a virun allem och de mëndleche Rapport.

Déi zwou Virriednerinnen op dëser Plaz, d’Madame Claudia Dall’Agnol an d’Madame Viviane Loschetter, hu praktesch all déi Voleté vun dësem Gesetz ervirgestrach, déi wichteg sinn. E Gesetz, wat eiser Meenung no e ganz wichtegt Gesetz ass an eng weider Etapp vun enger kompletter Integratioun vun eisen handicapéierte Matmënschen an eis Gesellschaft.

Et ass selbstverständlech, datt och mir frou sinn, datt mer heimadder e separat Gesetz gemaach hunn, datt mer et net an dat sougenannt Hondsgesetz, wéi de Statsrot et proposéiert huet, agebaut hunn. En Hondsgesetz, wat jo sécherlech - deemno, wéi een et gekuckt huet - och contestéiert war.

Dat heiten ass awer menger Meenung no e wichtege Schratt, dee mer maachen. Et wier net gutt gewiescht, wann een dat an esou e Gesetz mat agebaut hätt, wou et da mat an déi ganz Diskussiounen eragerëtscht wier, déi am Fong mat dëser Saach iwwerhaapt näischt ze dinn hunn.

Et ass och symbolesch wichteg, datt ee fir esou eppes Spezifesch e Gesetz mécht. Och wann et nëmme e puer Hënn sinn, déi iwwert dëst Gesetz unerkannt ginn, ass et dach awer wichteg, datt een dat dokumentéiert duerch e spezifesch Gesetz.

Ech brauch net op d’Thematik selwer anzegoen, meng Virriedner hunn dat esou gutt gemaach, et ass wierklech näischt Besseres dozou ze soen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech wollt awer vun der Geleeënheet fir eppes aneres profitéieren - den Här Baute-minister ass elo net méi heibannen, mä hie war hei -, well ech einfach ëmmer erëm feststellen, datt mer net genuch querdenken, wat d’Integratioun vun eisen handicapéierte Matmënschen ubelaangt. Et gesäit een nach ëmmer, datt mer Plange maachen, datt mer Projekte maachen, déi net handicapéierten- a rollstullgerecht gemaach sinn.

Ech géif zwar mengen, et misst haut eng Normalitéit sinn, datt en Architekt oder en Ingenieurbüro, dee Plange presentéiert, ouni datt ee mat him driwwer misst schwätzen, ouni datt een en drop opmierksam géif maachen, Plange presentéiert, déi handicapéierten- a rollstullgerecht wieren.

Mir gesinn awer ëmmer erëm, datt dat net de Fall ass. Et gesäit een ëmmer erëm, datt mer Stroosse bauen, wou d’Trottoiren, d’Foussgängerweeër iwwer Insele gebaut ginn, déi net rollstullgerecht sinn. Ech wëll hei en Appel maachen un de Minister, datt hie vläicht an déi Verträge, déi hie mat deenen Architekten a mat deenen Ingenieurbüroe mécht - och wa schonn déi Leit dat zwar studéiert hunn an ee menge géif, si missten et vu sech aus maachen -, awer d’office drasetzt, datt alles, wat haut gemaach gëtt, misst handicapéierten- a rollstullgerecht gebaut ginn.

(**M. Lucien Weiler reprend la Présidence**)

An zwar géif ech mengen, datt dat net nëmme dierft fir öffentlech Investitiounen sinn. Et missten och d’Gemengen zum Beispill méi wäit goen. Ech kommen aus enger Gemeng, déi dat an hiert Bautereglement mat agebaut huet, datt zum Beispill all Appartementshaier, all Geschäftshaiser handicapéierten- a rollstullgerecht gebaut musse ginn. Well och do mussen déi Leit sech bewegen an allze oft ass et awer net de Fall. Bei enger neier Investitioun kascht dat am Prinzip keen Euro weider, ob ech dat handicapéierten- a rollstullgerecht bauen oder net. Et muss ee just drun denken an de Wëlle muss do sinn, fir dat ze maachen.

Duerfir wollt ech am Fong nach dorobber insistéieren, datt mer och vu Regierungssäit aus eng ganz Rei vu positiven Akzenter an deem doten Domän gesat hunn. Net nëmme um Niveau vun dësem Gesetz, mä och wat d’Infrastrukturen hei am Land ubelaangt, mengen ech, kéinte mer, wa mer eis als Lëtzebuerg vis-à-vis vun Ausland weisen, fir déi vill Investitiounen, vill Projeten, déi queesch duerch d’Land an deene verschiddensten Handicapéierte-Beräicher bestinn, houfreg drop sinn, datt mer et hei als Lëtzebuerg esou wäit bruecht hunn.

Et misst eis glécken, datt et zu enger Normalitéit gëtt, datt bis an dee klengsten Detail eran e Ménsch, egal wat fir en Handicap hien huet, iwwerall kéint zu 100% an eiser Gesellschaft dru participéieren. Dat géif eisem Land an eis alleguer zum Luef gereechen. Mir sollen zesummen och dorop hirschaffen. Dat gesot, bréngen ech och selbstverständlech vun eiser Säit aus d’Zoustëmmung zu dësem gudde Projet.

» **Une voix.** - Très bien!

» **M. le Président.** - Merci, Här Gibéryen. D’Wuert huet elo nach den Här Jaerling.

» **M. Aly Jaerling (Indépendant).** - Merci, Här President. Och der Madame Rapportrice Félicitatiounen fir hiren explizite Rapport.

Et ass wierklech wichteg, dass déi behënnert Leit elo déi Déiere kënnen kréien, fir hinnen ze hëllefen. Mä fir mech ass et och wichteg an dëser Diskussioun, dass een elo hei emol d’Nëtzlechkeet vun den Hënn virweist, well ee jo awer, wann een d’Zeitungen opmécht, ëmmer Schlagzeilen iwwert d’Hënn gesäit, wou se negativ duergestallt ginn. Duerfir ass et och wichteg an dësem Kontext emol ze betounen, dass den Hond kann e ganz nëtzlecht Déier sinn, wat dem Ménsch a ville Beräicher kann hëllefen. Wann d’Déier eben dohinner dirigéiert gëtt, fir dat ze maachen, ass dat eng ganz gutt Saach.

Duerfir fannen ech, dass et awer eng Kéier soll och an dësem Kontext gesot ginn, dass d’Hënn net nëmme schlëmm sinn a bäissen, mä dass een awer och d’Hënn kann an eng Richtung drängen, wou se ganz nëtzlech sinn a wou se de Mënsche kënnen hëllefen. Dat ass och e wichtege Aspekt, deen zu dësem Gesetz gehéiert. Ech kann natierlech selbstverständlech och nëmme d’Zoustëmmung vu menger Fraktioun bréngen.

(**Hilarité**)

» **M. le Président.** - Merci, Här Jaerling. D’Madame Minister Marie-Josée Jacobs huet d’Wuert.

» **Mme Marie-Josée Jacobs, Ministre de la Famille et de l’Intégration.** - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech sinn natierlech ganz frou, datt mer hei de Mëtteg eng Unanimitéit hunn, wann ech dat richteg gesinn, fir dee Projet de loi iwwert d’Assistenzhënn ze stëmmen. Ech géif selbstverständlech och fir d’éischt wëllen der Madame Rapportrice, der Madame Nancy Kemp-Arendt, e grouse Merci soe fir hire gudde schrëftlechen a mëndleche Rapport, souwéi der ganzer Kommissioun fir déi gutt Zesummenaarbecht, déi mer doranner hatten, an all deenen, déi sech hei bereet erkläert hunn, fir dëse Projet ze stëmmen.

Weltwäit gëtt gesot, datt 10 bis 12% vun der Bevëlkerung en Handicap hätt. Dat geet natierlech awer ewell u bei deenen, déi e Brëll hunn. Do si mer ewell zu enger ganzer Partie derbäi. Ech weess net, wéi et mat de falschen Zänn ass, ob dat och an d’Kategorie vum Handicap fällt, mä jiddefalls, wa mer vun 10 bis 12% géifen ausgoen, da géif dat beinhalten, datt eleng an der Europäescher Unioun ongeféier 40 Milliounen Leit mat engem Handicap wieren.

Laang Zäit ass den Handicap ugesi gi mat esou enger Konnotatioun vu Charitéit oder vu Matleed, oder awer haaptsächlech war e gezeechent duerch eng medezinesch Fleeg. Eréischt an de 60er Jore sinn d’Efforten an eng nei Richtung gaangen, wou besonnesch d’Famillje sech derfir agesat hunn, datt hir Kanner eng aktiv Roll an der Gesellschaft kéinte spillen. Aus dësen Iwwerleeungen eraus sinn och déi éischt Organisatiounen wéi d’APEM an och d’Ligue HMC entstanen.

Am Laf vun de Joren ass dunn ëmmer méi Wäert op d’Integratioun vun de behënnerte Kanner geluecht ginn, egal ob dat bei der Fréierkennung war, bei der Förderung oder bei der Erzéiung op scholeschem Plang. Mat der Zäit sinn aus deene Kanner Leit ginn, an du goug et drëm fir hinne Méiglechkeeten ze schafen, fir sech selwer à charge ze huelen. Dat ass och dacks méiglech, virusagesat, déi richteg Moyaenë stinn hinnen zur Verfügung. Een esou e Beispill sinn eben d’Assistenzhënn.

D’Prise de conscience spilt sech awer och um Niveau vun den europäeschen an den internationale Rechtsintrumenter erëm. Zënter 1997 ass mat der Adoptioun vum Artikel 13 am Traité vun Amsterdam eng éischte Kéier eng Referenz zum Thema vun der Behënnerung am Traité vun der Europäescher Unioun geschafe ginn. Deemools gouf eng legal Basis geschaf, fir Leit mat engem Handicap virum Diskriminéieren ze schützen.

Och op internationalem Plang sinn Efforten hin zu engem Paradigmewissel gemaach ginn. Dat huet schliesslech zur Adoptioun vun der Internationaler Konventioun vun de Vereenten Natiounen fir d’Rechter vun de behënnerte Persounen gefouert, déi am Mäerz 2007 vu Lëtzebuerg ënnerschriwwen ginn ass, a wou mer awer nach eng Zäitche wäerte brauche bis mer déi och am Gesetz ëmgebaut an agebaut hunn, well dat iwwergräifend ass. Et ass e bëssen dat, wat Dir elo grad gesot hutt, datt ee muss an alle Gebidder kucken, wat do ka gemaach ginn. Et ass dat vernetztent Denken, wat eis awer nach heiansdo feelt.

Mir hunn eis also ewechbeweeegt vun enger reng medezinescher Siichtweis a mir leeë méi den Akzent op d’Mënscherechter a virun allem op d’Autonomie, d’Selbstbestëmmung, d’Participatioun op alle Gebidder vun de Mënsche mat enger Behënnerung. Dat hu mer net eréischt zënter 2007 gemaach, mä ewell 1997 am Aktiounspang, wou mer ebe probéiert hunn, de Leit mat Behënnerunge méi gerecht ze ginn.

D’UNO-Konventioun fir d’Rechter vun de behënnerte Persounen definéiert an hirem Préambule d’Notioun vum Handicap als Interaktioun tëschtent Persounen mat Behënnerung an enger net accessibeler Ëmwelt. Dëst Zesummespill verhënnert, datt Mënsche mat Behënnerung déiselwecht Méiglechkeeten hunn, wéi Mënschen, déi net behënnert sinn, a féiert dozou, datt fir si effektiv eng gläich Participatioun an alle Liebensberäicher doduerch net méiglech ass.

Duerch d’Upassung vun eiser Ëmwelt an eiser Denkweis un d’Besoinë vun all Ménsch an enger Optik vun Accessibilitéit fir jiddferee kënn et zu enger Kompensatioun vum Handicap, déi laangfristeg zu enger verbesserter Integratioun vu Persounen mat Behënnerunge féiert. An Däitschland gëtt dacks gesot: „Wir sind nicht behindert, aber man behindert uns.“ Dat weist eigentlech ganz gutt, datt et net de Leit hire Problem ass, mä datt et virun allem an eise Käpp ass, wou et nach ëmmer schwéier ass, fir dat ze realiséieren.

Mir hunn 2001, Här Gibéryen, hei an der Chamber e Gesetz gestëmmt iwwert d’Accessibilitéit, wou drasteet, datt all öffentlech Gebaier a souguer d’Plaze fir dohinner missten accessibel si fir déi behënnert Leit. Wa sech net dorunner gehale gëtt - an der Zwëschenzäit ass jo eisen héichveréierte Baute-minister erëm ukomm -, dann ass et ëmmer erëm wichteg, fir dorobber opmierksam ze maachen an ëmmer och ze soen: Et ass wichteg, datt all Gebaier, all Plaze musse accessibel sinn an datt mer och wëssen, datt, wa se accessibel fir déi eng sinn, et ganz dacks awer zu Schwieregkeete fir déi aner kënn.

Wann et fir d’Accessibilitéit fir e Rollstullfuerer d’Viraussetzung ass, datt alles schéi riicht ass, da stellt dat fir eng blann Persoun e grouse Problem duer, well hien da mat sengem Blannestaf keng Repèrë fënnt, wou hie ka goen. Et muss een also oppassen, datt een déi eenzel Saache matenee verbonne kritt, well wat fir deen ee gutt ka sinn, ka fir deen aneren erëm just de Contraire sinn.

Duerfir hu mer awer och e Grupp, dee sech deemools zesummegeat huet an deen doriwwe och déck Dokumenter ausgeschafft huet, déi zu engem groussen Deel och d’Architekter kréien, wa se se wëllen, fir eben och d’Feeler net ze maachen, déi gutt dokumentéiert sinn, fir eben drop hinzeweisen, datt et muss fir jiddfereen a jee no deenen eenzelnen Handicapen dann och accessibel sinn.

Ech denken awer och virun allem, datt et net nëmme ëm d’Accessibilitéit zu Plazen hei geet, mä och ëm den Accès zur Informatioun, zu Offeren, zu Servicer an zum öffentlechen Transport, an iwwerhaapt ëm d’Méiglechkeet, fir sech fräi kënnen ze expriméieren. Et gëtt eng Partie vun Initiativen. Ech denken zum Beispill un de Centre touristique zu Munzen, deen e Wee huet mat fënnef Sënner an deen all Persoun mat an ouni Handicap gläichermoossen usprécht. Dee fonctionnéiert nom Prinzip vun „designed for all“. Wa mer eis dee géifen zum Prinzip maachen, da wier d’Liewe méi licht; net nëmme fir déi Behënnert, mä fir jiddfereen; och fir déi Leit, déi keng Behënnerung hunn.

Wéi gesot hate mer e Grupp vun Experten, déi sech ëm d’Accessibilitéit gekëmmert hunn an déi och an deene verschiddene Sparten tätég waren. Dëse Grupp informéiert a schreift och elo nach Avisen zum Thema vun der Zougänglechkeet an ass och eng wäertvoll Hëllef bei der Organisatioun vu Formatiounen am Beräich vun der Accessibilitéit.

D’Hëllefstellung, déi d’Assistenzhënn behënnerte Mënsche ginn, muss och am Kader vun der Kompensatioun vum Handicap gesi ginn. Dat ass eppes, wat mëttlerweil och international unerkannt gëtt.

Zu Lëtzebuerg sinn zwee- bis dräimol am Joer offiziell Remisë vun zwee bis dräi Hënn an d’Nofro bleift nach ëmmer ganz grouss. Et besteet keen Zweifel drun - an dat ass vun alle Virriedner a Virriednerinne gesot ginn -, datt déi Muppen zu enger verbesserter Mobilitéit kënnen verhëllefen, datt si e Stéck Onofhängegkeet zrëckginn andeems se verschidden Aufgaben iwwerhuelen. Déi sinn och hei opgezielt ginn, wéi zum Beispill de Rollstull hëllefen ze féieren oder iwwert d’Strooss ze goe mat deem Behënnerten.

Wann een all Assistenzhond den Accès zu engem öffentleche Gebai oder enger öffentlecher Plaz verweigert, heescht dat och, datt d’Persoun, déi vum Hond begleet gëtt, den Accès verweigert kritt an hir domadder Rechter geholl ginn, déi aner Leit an der Gesellschaft hunn.

Ech fannen et och interessant, datt mer gesinn, woubäi déi Hënn iwwerall kënnen agesat ginn: eng Kéier bei Leit, déi am Rollstull sinn, mä awer och fir autistesche Persounen. Si kënnen souguer bei engem, deen epileptesch Ufäll kritt, dat erkennen, ier déi Persoun eng epileptesch Kris kritt, woumat natierlech ka verhënnert ginn, datt et zu grousser Schwieeregkeete kënnt. Fir Héiergeschiedegt kënnen si och Signalhënn sinn, déi och dorobber reagéieren. Dir gesitt also, datt dës Déieren hire Meeschteren zu méi Mobilitéit an Autonomie verhëllefen. Si erméiglechen deene betraffene Leit, sech verstärkt um gesellschaftleche Liewen ze bedeelegen, an domat suerge se och indirekt derfir, datt dës Persounen hir sozial Integratioun méi liicht fält a se méi séier virugeen.

Virussetzung dofir ass natierlech de fräien Accès vun den Assistenzhënn zu Gebaier a Plazen, déi fir de Publikum zougänglech a garantéiert sinn. D’Madame Arendt huet och gesot, datt den allgemenge Prinzip deen ass, datt se iwwerall mussen hi kënnegoen, mat Ausnahm wann e Reglement festhält, datt se entweder aus Grënn vun der öffentlecher Sécherheet oder der Salubritéit net kënnen dohinner goen.

Wichtig ass awer och drop hinzewiesen, datt am November 2006 eng Direktiv an e Lëtzebuerger Gesetz ëmgesat gouf, wat den Employeuren imposéiert, d’Aarbechtsplaz esou ze aménagéieren, wann dat rasonnabel ass, datt eng Persoun mat engem Handicap bei hinne ka schaffen, an zu dësen Aménagementen gehéiert och - mat Ausnahmefäll -, datt déi behënnert Persoun hiren Assistenzhond ka mathuelen.

Assistenzhënn gehéieren deemno zu deem Mënsch, dee si begleeten. Si ze trennen heescht, där behënnert Persoun erëm e Stéck Autonomie ewechzehuelen an hir eng aktiv Participatioun an der Gesellschaft ze verweigere.

Duerfir soen ech lech villmoos Merci, datt Der am Sënn vun deene Behënnerten hinne méi Autonomie zoukomme loosst, a si esou och besser Chancen hunn, fir kënnen an eiser Gesellschaft ze participéieren.

Merci.

» **Plusieurs voix.** - Très bien!

» **M. le Président.** - Merci, Madame Minister. Mir kommen dann zum Vote vun dësem Projet de loi.

Vote sur l’ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

De Projet de loi 5738 ass eestëmmege ugeholl mat 60 Jo-Stëmme.

Ont voté oui: Mmes Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mmes Christine Doerner, Marie-Josée Frank, Marie-Thérèse Gantenbein-Koullen, MM. Marcel Glesener, Norbert Hauptert, Mme Françoise Hetto-Gaasch, MM. Ali Kaes, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Patrick Santer, Marcel Sauber, Jean-Paul Schaaf, Marco Schank, Marc Spautz, Mme Martine Stein-Mergen (par M. Marcel Oberweis), MM. Fred Sonnen, Lucien Thiel, Lucien Weiler et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Alex Bodry, John Castegnaro, Mme Claudia Dall’Agnol, M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err (par Mme Claudia Dall’Agnol), MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein (par M. Romain Schneider), Mme Lydia Mutsch (par M. Alex Bodry), MM. Roger Negri, Jos Scheuer (par M. Roland Schreiner), Romain Schneider, Roland Schreiner et Mme Vera Spautz (par M. Marc Angel);

MM. Eugène Berger, Xavier Bettel (par M. Eugène Berger), Mme Anne Brasseur, M. Fernand Etgen, Mme Colette Flesch (par Mme Anne Brasseur), MM. Charles Goerens, Paul Helminger, Alexandre Krieps (par M. Fernand Etgen), Claude Meisch et Carlo Wagner;

MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Camille Gira, Jean Huss, Henri Kox et Mme Viviane Loschetter;

MM. Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes, Jean-Pierre Koepp (par M. Gast Gibéryen) et Robert Mehlen;

M. Aly Jaerling.

Gëtt d’Chamber d’Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass et esou décidéiert.

Dir Dammen an Dir Hären, mir kommen dann zum leschte Punkt vun eiselem Ordre du jour vun haut de Mëtteg. Dat ass d’Diskusioun vum Projet de loi iwwert d’Privilèges et immunités accordés à l’Agence européenne de défense et à son personnel. D’Wuert huet de Rapporteur, den honorabelen Här Angel.

6. 5817 - Projet de loi portant approbation de la Décision des représentants des Gouvernements des États membres réunis au sein du Conseil concernant les privilèges et immunités accordés à l’Agence européenne de défense et à son personnel, signée à Bruxelles, le 10 novembre 2004

Rapport de la Commission des Affaires étrangères et européennes, de la Défense, de la Coopération et de l’Immigration

» **M. Marc Angel** (LSAP), rapporteur.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, bei dësem Projet de loi 5817 geet et wéi gesot ëm d’Approbatioun vun enger Décisioun vum Conseil européen iwwert d’Privilegien an d’Immunitéite vum der Agence européenne de défense an hirem Personal.

Erlaabt mer e puer Wuert iwwert déi Agence européenne de défense ze soen. Dës Agence agéiert ënnert der Autoritéit vum Conseil, fir am institutionelle Kader vun der EU déi sougenannte PESC - Politique étrangère et de sécurité commune - an déi sougenannte PESD - Politique européenne de sécurité et de défense - ze ënnerstëtzen. D’Agence européenne de défense huet hire Sëtz zu Bréissel, an all Memberstaten ausser Dänemark participéieren an dëser Agence.

D’Ziler vun dëser Agence sinn:

- 1) d’Entwécklung vun der Verdeedegungs-capacitéiten am Domän vun der Gestion de crises,
- 2) d’Promotioun an d’Verbesserung vun der europäescher Zesummenaarbecht a puncto Rüstung,
- 3) d’Verstärkung vun der europäescher Industrie an Technologie en matière de défense,
- 4) d’Schafe vun engem europäesche Maart fir Verdeedegungséquipementen, deen um Weltmaart ka konkurrenzfäeg ginn,
- 5) d’Verbesserung vun der Effikassitéit vun der europäescher Recherche an der Technologie en matière de défense.

Dës Agence ass dirigéiert vun engem Comité directeur, an deem all Land e Vertrieeder huet, an och d’Kommissioun huet do e Vertrieeder. De Comité directeur gëtt présidéiert vum Generalsekretär vum Conseil,

dee jo och Haut Représentant ass fir d’Aus-sen- a Sécherheetspolitik. Dëse Comité directeur muss och zweemol am Joer zesummekommen um Niveau vun der Verdeedegungs-ministère vun der Memberstaten.

Déi Décisioun vum Conseil iwwert d’Privilegien an d’Immunitéit fir dës Agence an hiert Personal besteet aus 18 Artikelen. Den éischten Artikel seet zum Beispill, dass d’Raimlechkeeten an d’Gebaier vun der Agence net duerchsicht kënnen ginn. Et dierf och keng Perquisitioun an och keng Saisie do duerchgefouert ginn.

Am zweeten Artikel geet et ëm d’Inviolabilitéit vun der Agence hiren Archiven. D’Artikelen 3, 7 an 9 ginn ëm de Régime fiscal vun der Agence hirem Personal. D’Agence selwer ass vun allen direkte Steiere befreit. D’Personal ass exonériert vum Impôt national sur le revenu. An dësem Fall ass dat de belschen Impôt. Si mussen awer eng Steuer bezuelen, déi au profit vun der Agence geet.

Wat d’Immunitéite vum Personal ugeet, sou gëtt alles am Artikel 7 beschriwwen. D’Immunitéit, déi duerch deen Artikel gewährleistet gëtt, gëllt awer net am Fall, wou eng drëtt Persoun zum Beispill en Zivilverfahre wéinst Schied duerch e Verkéiersaccident oder Kierperverletzung géint déi betreffend Persoun ustriift.

Et handelt sech also hei ëm e klasseschen Dispositif, wéi mer e scho bei Europol, bei Athena oder aneren europäeschen Agenzen haten. Et sinn nach just e puer speziell Dispositiounen hei derbäigefügt ginn, wou et ëm den Transfert vu Verdeedegungsmaterial geet, an och dorëm, wann national Experten détachéiert ginn un déi Agence.

De Conseil d’État huet dës Projet gekuckt an huet och säin Okay ginn. Hie seet just eppes zum Artikel 12. Deen Artikel handelt ëm de Fall, wou et Sträit gëtt, wat d’Levée vun der Immunitéit ubelaangt. Do mécht de Statsrot drop opmierksam, dass een net soll de Secret défense invoquéieren, fir eben e Refus vun der Levée d’immunité ze justifiéieren.

Dat gesot, soen ech lech Merci fir d’Nolauschten a géif all Fraktiounen bieten, dës Projet ze stëmmen.

Merci.

» **Plusieurs voix.** - Très bien!

» **M. le Président.** - Merci, Här Rapporteur. Den Här Braz huet d’Wuert.

Discussion générale

» **M. Félix Braz** (DÉI GRÉNG).- Merci, Här President. Wéinst deem leschte vun Här Angel opgeworfene Punkt wëlle mir als gréng Fraktioun och soen, dass mer eis enthalten. Dat ass an dëser Konventioun anescht geregelt wéi an all anere vergläichbaren. A well deen dote Flou bestoe bleift, si mer mat deem Text, esou wéi en elo virläit, net ganz d’accord a wäerten eis och duerfir beim Vote enthalten.

» **M. le Président.** - Merci, Här Braz. Den Här Jaerling huet d’Wuert.

» **M. Aly Jaerling** (Indépendant).- Merci, Här President. Ech wëll lech soen, dass ech dat do net stëmmen aus deene selwechten Ursaachen, firwat ech de Verfassungstraité an den Traité vu Lissabon net gestëmmt hunn. Dat hei ass eng kloer Oprüstung. Et fält ënnert de Kader vun der Oprüstung, mat där ech net kann d’accord sinn.

Wann ech hei liesen: «...le renforcement de la base industrielle et technologique européenne dans le domaine de la défense (BITD) et la création d’un marché européen des équipements de défense qui soit concurrentiel sur le plan international;...», dann ass dat eng kloer Richtlinn fir d’Oprüstungsindustrie, fir d’Industrie d’armement, woumadder ech einfach net kann d’accord sinn.

Ech verstinn net, wéisou dat heiten elo einfach hei esou ouni Oppositioun kann duerchgoen!

Déi Argumenter, déi ech beim Verfassungstraité an och beim Traité vu Lissabon hei ervirbruecht hunn, sinn déiselwecht, firwat ech deen heite Projet net ka stëmmen. Dat hei geet ganz kloer an d’Richtung vun enger Oprüstung, an esou eppes kann ech net matdroen.

» **M. le Président.** - Merci, Här Jaerling. Den Här Angel huet d’Wuert.

» **M. Marc Angel** (LSAP), rapporteur.- Et geet ëm e klassesche Fall vun Immunitéiten a Privilegië vum Personal vun enger europäescher Agence, wéi et der vill gëtt. Ech kann dem Här Braz seng Bedenken, wat den Artikel 12 ugeet, novollzéien, awer dat, wat den Här Jaerling gesot huet, net.

Mir stëmmen jo hei net iwwert déi Agence of; mir stëmmen hei iwwert de Statut vum Personal a vun der Agence selwer of.

Merci.

» **M. le Président.** - Merci, Här Rapporteur fir déi Explikatiounen. Mir kommen dann zum Vote vun dësem Projet de loi.

Vote sur l’ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

De Projet de loi 5817 ass ugeholl mat 52 Jo-Stëmme, bei 1 Nee-Stëmm a 7 Abstentiounen.

Ont voté oui: Mmes Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, M. Lucien Clement, Mmes Christine Doerner, Marie-Josée Frank, Marie-Thérèse Gantenbein-Koullen, MM. Marcel Glesener, Norbert Hauptert, Mme Françoise Hetto-Gaasch, MM. Ali Kaes, Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Patrick Santer, Marcel Sauber, Jean-Paul Schaaf, Marco Schank, Marc Spautz, Mme Martine Stein-Mergen (par M. Marc Spautz), MM. Fred Sonnen, Lucien Thiel, Lucien Weiler et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Alex Bodry, John Castegnaro, Mme Claudia Dall’Agnol, M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err (par M. Roger Negri), MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Mme Lydia Mutsch (par M. John Castegnaro), MM. Roger Negri, Jos Scheuer (par M. Roland Schreiner), Romain Schneider, Roland Schreiner et Mme Vera Spautz (par Mme Claudia Dall’Agnol);

MM. Eugène Berger, Xavier Bettel (par M. Claude Meisch), Mme Anne Brasseur, M. Fernand Etgen, Mme Colette Flesch, MM. Charles Goerens, Paul Helminger, Alexandre Krieps (par M. Fernand Etgen), Claude Meisch et Carlo Wagner;

MM. Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes, Jean-Pierre Koepp (par M. Gast Gibéryen) et Robert Mehlen.

A voté non: M. Aly Jaerling.

Se sont abstenus: MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Camille Gira, Jean Huss, Henri Kox et Mme Viviane Loschetter.

Gëtt d’Chamber d’Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass et esou décidéiert.

Dir Dammen an Dir Hären, mir sinn um Enn vun eisen Aarbechte vun haut ukomm. Nächste Sitzung ass muer de Mëtteg um hallwer dräi.

D’Sitzung ass opgehuewen.

(Fin de la séance publique à 16.50 heures)

Chambre
des Députés
L U X E M B O U R G

d'Chamber online op
www.chd.lu